

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра стилістики та мовної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Указаний координатор
навчально-методичної роботи
Іванія ЯНКОВА
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Українська мова у професійній комунікації»
для студентів

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальність **032 Історія та археологія**
освітній рівень **перший (бакалаврський)**
освітня програма **Історія України та культурна антропологія
(з поглибленим вивченням іноземних мов)**
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022 / 2023
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Викладач: Луценко Оксана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри
стилістики та мовної комунікації

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробник: Луценко Оксана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри стилістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

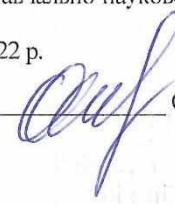
Завідувач кафедри стилістики та мовної комунікації

 Лариса ШЕВЧЕНКО

Протокол № 1 від 28 серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту філології

Протокол № 1 від 29 08 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Оксана ЗУБАНЬ

29 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від 29 08 2022 року № 2

Голова науково-методичної комісії к. істор. н., доц. Терес Н. В.

29 08 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів із особливостями розвитку й функціонування сучасної української літературної мови та її стильовою специфікою, сформувавши практичні вміння роботи з текстами та навички мовної комунікації відповідно до обраної спеціалізації.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1) *знати* правописні норми сучасної української літературної мови, найважливіші функції української мови;
- 2) *вміти* пояснити значення основних філологічних термінів, передбачених стандартним шкільним курсом;
- 3) *володіти* елементарними навичками моделювання текстів різних стилів.

3. Анотація навчальної дисципліни.

У межах дисципліни «Українська мова у професійній комунікації» систематизуються знання студентів про специфіку мовної ситуації в Україні, функціональні різновиди української літературної мови з увагою до наукового, медійного та офіційно-ділового стилів, а також аналізуються відповідні спеціалізаціям студентів терміносистеми.

4. Завдання (навчальні цілі). Навчальна дисципліна спрямована на формування загальних і спеціальних компетентностей студента.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 5. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом та хронологією історичної науки.

ФК 11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

ФК 12. Здатність формулювати тексти та короткі описи (есе) на основі сучасної (оновленої) історичної інформації, яка може бути використана в журналістиці, місцевих органах влади та музеях.

ФК 19. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
РН 1.1.	Знати. Сучасний стан розвитку української літературної мови, її функції в соціумі.	Практ. заняття, сам. робота	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
РН 1.2.	Сучасний стан розвитку функціональних стилів української літературної мови.	Практ. заняття, сам. робота	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%

PH 1.3.	Основні лінгвістичні особливості жанрів наукової, офіційно-ділової та медійної комунікації.	Практ. заняття, сам. робота	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
PH 1.4.	Стилістичні можливості мовних засобів та особливості їх вживання у різних комунікативних ситуаціях.	Практ. заняття, сам. робота	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
PH 2.1.	Вміти. Вирізняти й аналізувати тексти наукового, медійного та офіційно-ділового стилів.	Практ. заняття, самостійна робота,	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
PH 2.2.	Самостійно створювати різножанрові тексти.	Практ. заняття, самостійна робота,	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
PH 2.3.	Аналітично опрацьовувати наукову літературу та реферувати наукові тексти.	Практ. заняття, самостійна робота ,	Відповідь на практичному занятті, (позитивна оцінка) Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
PH 3.1.	Комунікація. Обговорювати та дискутувати щодо актуальних проблем стилістичних можливостей мовних засобів у різних комунікативних ситуаціях, аналізу текстів різних стилів сучасної української літературної мови	Практ. заняття, самостійна робота ,	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
PH 3.2.	Самостійно й колективно створювати та презентувати тексти різних стилів (зорієнтовані на усну і писемну комунікацію) відповідно до потреб чи завдань.	Практичне заняття, самостійна робота ,	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота)	10%
PH 4.1.	Автономність та відповідальність. Системно виконувати фахові завдання, що передбачають компетенцію зі спеціалізації, в різних галузях гуманітаристики	Практ. заняття, самостійна робота	Відповідь на практичному занятті, контрольна робота	10%
				100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Програмні результати навчання (за описом освітньої програми)	Результати навчання за дисципліною «Українська мова у професійній комунікації»									
	РН 1.1	РН 1.2	РН 1.3	РН 1.4	РН 2.1	РН 2.2	РН 2.3	РН 3.1	РН 3.2	РН 4.1
ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.				+		+	+	+	+	+
ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.				+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів.

Семестрове оцінювання:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1-1.4), що складає 40% від загальної оцінки, та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.3); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1.), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Відповідь на практичному занятті, наукове повідомлення, доповнення, участь у дискусіях:** РН1.1-1.4, 2.1-2.3, 3.1-3.2, 4.1.– 30/15 балів.

2. **Аналіз та складання текстів:** РН1.1-1.4, 2.1-2.3, 3.1-3.2, 4.1. – 45/30 балів.

Види робіт та форми їх контролю	Оцінювані результати навчання	Кількість практичних занять	Кількість балів за вид роботи		Сумарна кількість балів за семестр	
			максимальна	мінімальна для позитивної оцінки	максимальна	мінімальна для позитивної оцінки
Відповідь на практичному занятті	РН 1.1; РН 1.2; РН 1.3; РН 2.1; РН 2.2; РН 2.3; РН 3.1; РН 3.2; РН 4.1	15	2	1	30	15
Аналіз тексту	РН 1.1; РН 1.2; РН 1.3; РН 3.1; РН 3.2; РН 4.1	4	5	4	20	16
Самостійне складання тексту	РН 1.3; РН 2.1; РН 2.2;	5	5	3	25	15

	PH 2.3; PH 4.1					
Підсумкова контрольна робота	PH 1.1; PH 1.2; PH 1.3; PH 2.1; PH 2.2; PH 2.3; PH 3.1; PH 3.2; PH 4.1	1	25	14	25	14
Всього за семестр					100	60

Критерії оцінювання.

Відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу; допускаються несуттєві неточності;

3 бали – студент загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, має у відповіді суттєві неточності;

1-2 бали – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, має суттєві помилки у відповіді, без використання основної і додаткової літератури, посилання на неідентифіковані інтернет-джерела, артикуляція відповіді з гаджета.

Аналіз тексту:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, підкріплюючи висловлені положення прикладами з тексту;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але йому може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, але допускаються неточності, висловлені положення можуть не підкріплюватися прикладами.

Самостійне складання тексту:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його застосовує;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, але може припускатися неточностей, не зважати на теоретичні нюанси, відтінки значень застосовуваних лексем;

3 бали – студент загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, має у тексті суттєві неточності.

Підсумкова письмова робота:

25-20 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати;

20-15 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, розкриває зміст поставленого завдання, допускаються несуттєві неточності;

15-8 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

8-1 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; має суттєві помилки в роботі; демонструє несаможиттєвість у виконанні завдань.

Підсумкове оцінювання: залік.

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота)	Підсумкова оцінка
Мінімум	46	14	60
Максимум	75	25	100

7.2. Організація оцінювання:

Упродовж семестру здійснюється оцінювання відповідно до видів робіт та форми контролю, описаних у п. 7.1. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання. Студенти, які набрали мінімально позитивну кількість балів – 60, отримують "зараховано". Студенти, які не набрали мінімально позитивну кількість балів – 60, отримують "не зараховано". Студентам, які за семестр набрали сумарно менше, ніж 60 балів, для складання заліку необхідно відпрацювати матеріал за темами, за якими виникла заборгованість, у вигляді написання самостійних робіт, підготовки наукових повідомлень, виконання практичних завдань або – за потреби – написати контрольну роботу.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних і практичних занять:

№ п/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин	
		Практичне заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Ознайомлення з навчальною програмою. Поняття про літературну мову. Ознаки й функції літературної мови. Форми існування національної мови.	4	8
2.	Тема 2. Мовна норма. Види й типи мовних норм.	2	4
3.	Тема 3. Функціонально-стильова типологія текстів. Загальна характеристика стилів української літературної мови. Поняття про функціональний стиль. Чиники формування стилю.	2	4
4.	Тема 4. Науковий стиль української мови: позамовні та внутрішньомовні чинники формування, основні норми на всіх мовних рівнях. Історична термінологія у текстах різних стилів. Історизми – терміни наукового стилю.	4	8
5.	Тема 5. Загальна характеристика підстилів і жанрів наукового стилю.	2	4

6.	Тема 6. Особливості структури наукового тексту. Курсова, дипломна, магістерська кваліфікаційні роботи. Пояснювальна записка. Презентація наукових результатів.	2	4
7.	Тема 7. Специфіка редагування наукових текстів.	2	4
8.	Тема 8. Медійний стиль української мови: позамовні та внутрішньомовні чинники формування, основні норми на всіх мовних рівнях. Історична термінологія у медійних текстах.	2	4
9.	Тема 9. Загальна характеристика підстилів і жанрів медійного стилю.	2	4
10.	Тема 10. Специфіка медійних текстів. Мовні засоби сугестії у сучасних ЗМІ. Вербальні можливості кодування інформації та засоби декодування. Мовна експресія. Мовна гра. Мова ворожнечі.	2	4
11.	Тема 11. Маніпуляції на історичну тематику у сучасних медійних текстах: позамовні та внутрішньомовні особливості створення та вміння розпізнавання.	2	4
12.	Тема 12. Офіційно-діловий стиль української мови: загальна характеристика підстилів, позамовні та внутрішньомовні чинники формування текстів різних жанрів, основні норми на всіх мовних рівнях.	4	8
	Усього	30	60

Загальний обсяг - 90 год., у тому числі:
практичних – 30 год.;
самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова: [практикум]. Кривий Ріг : КДПУ, 2017.
2. Луценко О.І. Українська наукова мова. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2020.
3. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови. – К., 2003.
4. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
5. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – К., 1992.
6. Чемеркін С.Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньо-структурні процеси. – К., 2009.
7. Шевченко Л.І., Шулінова Л.В. Стилістика української мови: функціональна діагностика тексту. Навчальний посібник. – К., 2004.

Додаткова:

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика: Збірник вправ. – Л., 1977.
2. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. – Львів, 2003.

3. Німчук В.В. Термінологічна система як результат пізнання об'єкта. К. : Наукова думка, 1983. 175 с.
4. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство [Підручн.]. Львів : Світ, 1994. 216 с.
5. Потелло Н.Я. Українська мова і ділове мовлення. – К., 1996.
6. Проблеми української термінології : [Зб. наук. пр.]. Львів: Ліга-Прес, 2004. 228 с.
7. П'ятецька О.В. Юридичний термін у лінгвістичному аналізі: навч. посібник. Київ: Азимут-Україна, 2020. 101с.
8. Резніченко В.І. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. К., 2003.
9. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006.
10. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття: на матеріалі засобів масової інформації. 2-ге вид., перероб. К. : Пугач, 2005.
11. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016.
12. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу) [Текст] / Е.Ф. Скороходько ; Український ін-т лінгвістики і менеджменту. – К. : Логос, 2006. – 100 с.
14. Українська мова: Енциклопедія. – К., 2000.
15. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С.П. Бибик, І.Л. Міхно, Л.О. Пустовіт, Г.М. Сюта. – К., 1998.
16. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Підручник. – К., 2009.

Електронні ресурси:

1. Словники України. – Режим доступу: <http://ukrainskamova.at.ua>.
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. <http://www.pravopys.net/>
5. Шулінова Л.В. Жанрова диференціація наукового стилю сучасної української літературної мови // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2005. Випуск XI. С. 79–84. [Електронний ресурс]: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgii/bis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=apyl_2005_11_14